Autor Guste Santini
Petak, 26 Listopad 2001 22:43

Cesta Zagreb – Split iako - još u glavama i ponekim srcima – je tek vizija koja bi nam se morala dogoditi. Cesta Zagreb – Split stvorio je oduševljenje hrvatskih građana 1971. godine. Projekt nakon XXI sjednice je «pokopan». Vlada, svjesna problema, želi iskorak iz postojećeg stanja i pravo rješenje vidi upravo da se revitalizira projekt izgradnje cesta. Dobro odmjeren potez i dobro odabrano vrijeme da se građanima Hrvatske ponudi jedan veliki projekt kako bi se izašlo iz apatije koja je svakim danom sve veća. Donijeti tako ambiciozan plan u vrijeme kada se privredni problemi gomilaju; nemogućnost pokrića rashoda za opću i zajedničku potrošnju; internacionaliziran bankarski sistem; pokrenuta inflacijska spirala, a krizi se ne vidi kraja - odista je snažan iskorak. Drugo je, pak, pitanje u kojoj mjeri sve to ima osnova.

Poslovne banke se uputile značajne primjedbe ovom projektu imajući u vidu stanje državnih financija. Odista može se naći obilje argumenata za njihove stavove. Ipak ako je dilema da li započeti mirovinsku reformu sa početkom 2002. godine ili graditi cestu mišljenja sam da je odgovor jasan: treba graditi cestu.

Od sječanja 2000. godine iz dana u dan se povećava budžetsko ograničenje što građani mogu pratiti putem smanjenja svojih prava ali i sve vidljivijih rupa koje se šire u tzv. društvenim djelatnostima. Jadnako su kretanja vidljiva i u odnosima prema inozemstvu što je, istina bog, ublaženo prošlogodišnjom i ovogodišnjom turističkom sezonom. Ipak bude li turistička privreda slijedila internacionslizaciju bankarskog sistema problemi bi se mogli multiplicirati. Nivo duga prema inozemstvu zabrinjava jer je potrebno gotovo 3%-tni rast društvenog proizvoda za servisiranje duga.

Iz iznijetog je vidljivo da je smanjen broj stupnjeva slobode i da se, stoga, mogućnosti autonomne ekonmske politike sve manje. Koncenpcija i strategija razvoja jedini su pravi odgovor. Tu svakako vidim i snažnu komercijalnu banku koja bi učinkovito podržavala razvojne projekte Hrvatske. Događanja u bankarstu, na žalost, potvrđuju moju tezu o relevantnoj razlici, po hrvatske interese, poslovne politike banaka temeljem marginalnih troškova. Ovo se je moje upozorenje ignoriralo kao nevažno. Ima li se u vidu pedesetak milijardi koje su utrošene na sanaciju banaka tada je sasvim jasno o kakvom je problemu riječ. I dalje, koliko bi se cesta moglo izgraditi sa tim sredstvima? Ovako nema sredstava ali ni nacionalnih banaka. Stvari će se početi mjenjati tek kad identificiramo što se je to u bankarstvu proteklih godina događalo. Stoga ostajem pri svom zahtjevu da se formira ekspertna grupa koja će stvari analizirati da nam se dogođeno ne ponovi, recimo, u turizmu ili nekoj drugoj po Hrvatsku presudnoj grani privredne aktivnosti.